

โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา (Charity Schools in Buddhist Temples) ได้แก่โรงเรียนซึ่งตั้งขึ้นและดำเนินการเป็นการกุศลโดยวัดในพระพุทธศาสนา (ฝ่ายหินยาน, เถรวาท) มักจะเรียกกันย่อๆ ว่า “โรงเรียนวัด” หรือ “โรงเรียนราษฎร์ของวัด”

ความเป็นมาของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

“โรงเรียนวัด” มีมานานแล้ว ก่อนที่จะมีโรงเรียนในระบบของรัฐมีทั้งโรงเรียนที่สอนปริยัติธรรมและสอนวิชาสามัญ ในอดีตวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนเป็นที่พึ่งของประชาชนในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการศึกษา วัดเป็นแหล่งการศึกษา ทั้งการศึกษาธรรมะในพระพุทธศาสนา การศึกษาวิชาสามัญ และการศึกษาวิชาชีพ

ปัจจุบันวัดไม่ได้เป็นศูนย์กลางของชุมชนดังแต่ก่อน ความสำคัญด้านการศึกษาของวัดจึงลดลง จะเหลืออยู่ก็เพียงโรงเรียนปริยัติธรรมภาพโรงเรียนวัดซึ่งสอนวิชาสามัญกลายเป็นโรงเรียนที่ล้ำสมัย จำนวนโรงเรียนของวัดในปัจจุบันจึงลดลงจากจำนวนหลายร้อยโรงเรียนในอดีตเหลือไม่ถึง 40 โรงเรียน

ในอดีต “โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา” มีชื่อว่า “โรงเรียนราษฎร์ของวัด” จัดตั้งขึ้นเพื่อสอนนักเรียนทั้งที่เป็นพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ เก็บค่าเรียนเพียงเล็กน้อยหรือไม่เก็บเลย กระทรวงศึกษาธิการได้ให้การรับรอง

โดยประกาศใช้ระเบียบ “เรื่องโรงเรียนราษฎร์ของวัด พ.ศ. 2488” ขึ้นเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2488 ซึ่งคณะสังฆมนตรีของคณะสงฆ์ในขณะนั้นได้ให้ความเห็นชอบด้วย

หลักการสำคัญของระเบียบโรงเรียนราษฎร์ของวัด พ.ศ. 2488

1. เป็นโรงเรียนราษฎร์ประเภทสามัญศึกษาเปิดสอนเวลากลางวัน ตั้งอยู่ในวัดเพื่อการกุศลนักเรียนทุกคนต้องเป็นชาย
2. โรงเรียนอยู่ในวัดใด เจ้าอาวาสของวัดนั้นเป็นเจ้าของโดยตำแหน่ง การขออนุญาตจัดตั้งต้องได้รับอนุมัติจากสังฆมนตรีว่าการองค์การศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย
3. บริหารงานโดยคณะกรรมการจัดการโรงเรียนจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน ไม่เกิน 7 คน ศึกษาธิการอำเภอที่โรงเรียนตั้งอยู่เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง มีพระภิกษุและคฤหัสถ์เป็นผู้จัดการฝ่ายละ 1 คน
4. ครูใหญ่เป็นพระภิกษุได้
5. ครูเป็นพระภิกษุหรือคฤหัสถ์ก็ได้ ถ้าเป็นพระภิกษุให้สอนเฉพาะวิชาที่ไม่ขัดต่อพระวินัย
6. พระภิกษุสามเณร สมัครเข้าเรียนต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าอาวาสเป็นลายลักษณ์อักษรเสียก่อน
7. การเงินให้ตั้งกองทุนหรือมูลนิธิแยกจากเงินทุนของวัด มีบัญชีเป็นหลักฐาน มีคณะกรรมการดูแล ครู พระภิกษุไม่มีเงินเดือน แต่โรงเรียน อาจถวายนิตยภัตได้เท่าที่จำเป็น

ในเวลาเดียวกัน ทางด้านคณะสงฆ์ได้ออกประกาศองค์การศึกษา “เรื่องระเบียบโรงเรียนราษฎร์ของวัด พ.ศ. 2488” ระเบียบนี้กำหนดแนวปฏิบัติสำหรับการจัดตั้งโรงเรียนสามัญให้วัดถือปฏิบัติดังนี้

1. วัดที่จะจัดตั้งโรงเรียนราษฎร์ของวัดขึ้นนั้น ต้องมีลักษณะสำคัญคือ

1.1 มีการสอนบาลีหรือนักธรรมอยู่แล้ว

1.2 มีสภาพสามารถจัดตั้งโรงเรียนราษฎร์ตาม พ.ร.บ. โรงเรียนราษฎร์โดยครบถ้วน

1.3 การสอนบาลีหรือนักธรรมและการสอนสามัญศึกษาต้องแยกจากกัน ในการนี้จะจัดให้มีการสอนบาลีนักธรรมนอกเวลาเรียนก็ได้

2. การขออนุมัติสังฆมนตรีเพื่อจัดตั้งโรงเรียนราษฎร์ของวัด ให้ยื่นต่อเจ้าคณะจังหวัดโดยผ่านเจ้าคณะอำเภอ

3. พระภิกษุสามเณรที่เจ้าอาวาสอนุญาตให้เข้าเรียนในโรงเรียนสามัญ ต้องมีลักษณะ คือ

3.1 เป็นผู้เคร่งครัดต่อการปฏิบัติธรรมวินัย

3.2 กำลังศึกษานักธรรมหรือบาลีด้วยความเอาใจใส่ส่วนนี้เป็นอย่างดี

3.3 เมื่อเรียนจบสามัญศึกษาแล้วต้องตั้งใจเป็นครูในโรงเรียนราษฎร์ของวัดไม่น้อยกว่าเวลาที่เรียนมา

3.4 วัดที่จัดสอบปริยัติธรรมและจัดตั้งโรงเรียนราษฎร์ของวัดขึ้น ถ้าจัดได้ผลทั้งสองฝ่ายคณะสงฆ์จะรับไว้เป็นสำนักตัวอย่าง

ต่อมา พ.ศ. 2502 องค์การศึกษาของคณะสงฆ์ได้มีประกาศ เรื่องโรงเรียนราษฎร์

ของวัด แก่ไขประกาศเดิม ลงวันที่ 6 กรกฎาคม 2502 โดยอาศัยเหตุผลเพื่อเป็นการแก้ไขสมณภาวะของพระภิกษุสามเณร และเพื่อเป็นการอนุเคราะห์กุลสตรีทั่วไปให้มีโอกาสศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ของวัด ส่วนที่แก้ไขเพิ่มเติม คือ

1. อนุญาตให้โรงเรียนราษฎร์ของวัดรับสตรีเป็นครู เป็นเจ้าหน้าที่และเป็นนักเรียนได้

2. ห้ามครูสตรีทำการสอนพระภิกษุสามเณรในโรงเรียนราษฎร์ของวัด

3. ให้แยกอาคารเรียนออกจากกัน ห้ามพระภิกษุสามเณรเรียนร่วมในอาคารเดียวกับสตรีและห้ามพระภิกษุสามเณรเป็นเจ้าหน้าที่ประจำอาคารเรียนของสตรีด้วย

จะเห็นได้ว่าในระยยะเวลานั้นทางคณะสงฆ์ได้ผ่อนปรนเปิดโอกาสให้พระภิกษุสามเณรได้ศึกษาวิชาสามัญ อีกทั้งเห็นความสำคัญของสตรี จึงเปิดโอกาสให้เข้าศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ของวัดได้ แต่ก็ได้พยายามป้องกันปัญหาที่อาจเกิดแก่พระพุทธศาสนาโดยกำหนดให้พระภิกษุสามเณร อีกทั้งเห็นความสำคัญของสตรี จึงเปิดโอกาสให้เข้าศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ของวัดได้ แต่ก็ได้พยายามป้องกันปัญหาที่อาจเกิดแก่พระพุทธศาสนาโดยกำหนดให้พระภิกษุสามเณรที่จะเรียนวิชาสามัญได้นั้น จะต้องตั้งใจเรียนปริยัติธรรมก่อน และห้ามมิให้พระภิกษุสามเณรเรียนร่วมในอาคารเดียวกันกับสตรี เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การบริหารงานของโรงเรียนราษฎร์ของวัดบางแห่งก็ยังมีข้อบกพร่องไม่อยู่ในระเบียบที่ดี วัดบางแห่งก็พยายามจะเปิดโรงเรียนราษฎร์ของวัดขึ้นทั้ง ๆ ที่ไม่เป็นการสมควรในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ 5/2509 ลงวันที่ 26

มีนาคม 2509 จึงมีมติให้เจ้าคณะจังหวัดถือปฏิบัติว่า “ไม่อนุญาติการจัดตั้งและการโอนโรงเรียนราษฎร์มาเป็นของวัดจนกว่าจะได้แก้ไขปรับปรุงระเบียบโรงเรียนราษฎร์ของวัด พ.ศ. 2488 ให้เหมาะสมก่อน”

ผลจากมติมหาเถรสมาคม พ.ศ. 2509 ครั้งนั้น ทำให้วัดไม่สามารถขออนุญาตเปิดหรือรับโอนโรงเรียนราษฎร์เป็นของวัดได้ วัดบางแห่งจึงเปิดโรงเรียนในนามของเจ้าอาวาสให้เป็นผู้รับใบอนุญาตเป็นส่วนตัว เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้โรงเรียนต้องอยู่ใต้ข้อจำกัดของมติมหาเถรสมาคมข้างต้น

ตลอดเวลาที่ผ่านมา การดำเนินงานของโรงเรียนราษฎร์ของวัดดำเนินไปด้วยแรงศรัทธาของเจ้าอาวาสและผู้เกี่ยวข้องเช่นเดียวกับโรงเรียนราษฎร์โดยทั่วไป ไม่ได้รับการอุดหนุนเป็นกรณีพิเศษจากทางราชการหรือคณะสงฆ์แต่ประการใด

ต่อมาเมื่อมีแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ได้กำหนดนโยบายพัฒนาการศึกษาว่า “จะส่งเสริมให้จัดโรงเรียนราษฎร์การกุศลให้มากขึ้นเป็นพิเศษ” สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จึงได้เสนอโครงการปรับปรุงโรงเรียนราษฎร์ของวัด โดยให้ประสานงานกันตั้งเป็น “สภาโรงเรียนราษฎร์ของวัด” ขึ้นมีคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการปฏิบัติการทำหน้าที่ส่งเสริมดูแลควบคุมโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

โครงการนี้ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 มีโรงเรียนราษฎร์ของวัดเสนอชื่อเข้าร่วมโครงการ 11 โรงเรียน

การทดลองพัฒนาโรงเรียนราษฎร์ของวัดเพื่อการกุศลดำเนินการตามโครงการเป็นเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 ถึงปีการศึกษา 2523 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้ใช้งบประมาณอุดหนุนโรงเรียนในโครงการเป็นกรณีพิเศษรวม จำนวนเงินถึง 8,006,960 บาท เมื่อมีการติดตามผลการพัฒนาสรุปได้ว่าแม้คุณภาพของโรงเรียนหลายด้านดีขึ้น แต่โดยส่วนรวมถือว่าไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะมีปัญหาและอุปสรรค เช่น

1. โครงการไม่ต่อเนื่อง เพราะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อนเป็นปี ๆ ไป
2. การจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นบริหารงานร่วมกันเป็นระบบบริหารใหม่สำหรับผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์ของวัดทำให้งานล่าช้า
3. การบริหารไม่มีประสิทธิภาพเพราะกรรมการอำนวยการสภาโรงเรียนราษฎร์ของวัดล้วนแต่เป็นพระสังฆาธิการ ระดับเจ้าคณะซึ่งมีภาระด้านศาสนกิจมาก ที่ตั้งของแต่ละสำนักทางไกลและขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานโรงเรียน
4. ผู้บริหารไม่มีความมั่นใจ เพราะเป็นโครงการทดลอง ทำให้ไม่กล้าตัดสินใจ
5. ระเบียบปฏิบัติโดยเฉพาะเกี่ยวกับการเงินมีขั้นตอนยุ่งยากไม่คล่องตัว

โครงการทดลองจัดตั้งสภาโรงเรียนราษฎร์ของวัด แม้จะไม่ประสบผลสำเร็จดังกล่าวแล้ว แต่ก็มีสิ่งหนึ่งที่มีผลดีแก่โรงเรียนราษฎร์ของวัดเป็นอย่างมาก คือการให้การอุดหนุนเป็นกรณีพิเศษแก่โรงเรียนในโครงการ กล่าวคือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจ่ายเงินอุดหนุนเป็นเงินสมทบเงินเดือนครูทุกคนเต็มตามวุฒิ

ตามอัตรากำลังของครูที่โรงเรียนควรมี และการให้การอุดหนุนกรณีพิเศษนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติในหลักการว่าให้ครูโรงเรียนราษฎร์ของวัดได้รับการอุดหนุนเป็นเงินเดือนครูร้อยละ 100 ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2529 เป็นต้นมา จนกระทั่งมีการเปลี่ยนหลักเกณฑ์การอุดหนุนเป็นคิดจากค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลอย่างไรในปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. 2532 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้มีคำสั่งลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2531 แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ “เรื่องโรงเรียนราษฎร์ของวัด พ.ศ. 2488” คณะกรรมการได้ร่างระเบียบ เสนอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเพื่อนำเสนอขอความเห็นชอบต่อมหาเถรสมาคมก่อนที่เสนอกระทรวงศึกษาธิการให้พิจารณาต่อเป็นที่สุด

ต่อมาวันที่ 1 พฤษภาคม 2532 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้มีคำสั่งที่ 195/2532 ตั้งหน่วยงานภายใน มีสาระสำคัญดังนี้

1. ให้ตั้งหน่วยงานส่งเสริมโรงเรียนเอกชนของวัด เป็นหน่วยงานภายใน ขึ้นกับฝ่ายมัธยมศึกษาของโรงเรียนสามัญศึกษา

2. ให้งานส่งเสริมโรงเรียนเอกชนของวัด มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และควบคุมดูแลโรงเรียนเอกชนของวัดให้จัดการศึกษาโดยสอดคล้องกับนโยบายของทางราชการ

ในปีเดียวกันนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้มีคำสั่ง ที่ 209/2532 ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2532 “เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัด” โดยมอบให้ทำหน้าที่ คือ

1. ร่างนโยบาย
2. จัดทำแผนการส่งเสริมโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัด
3. จัดทำแผนการอุดหนุนโรงเรียนเป็นกรณีพิเศษ
4. ร่างหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา สำหรับโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัด
5. พิจารณาระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนการกุศลของวัด

จากผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวงศึกษาธิการเรื่องโรงเรียนราษฎร์ของวัด พ.ศ. 2488 และคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกระเบียบ “ว่าด้วยโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2532” ขึ้น มีสาระสำคัญคือ

1. โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนามีวัดเป็นเจ้าของ เจ้าอาวาสเป็นผู้ลงนาม ในฐานะผู้รับใบอนุญาต

2. ให้คณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน ทำหน้าที่บริหารโรงเรียน เพิ่มเติมจากหน้าที่ตาม พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2505 ใน 4 เรื่อง คือ

2.1 กำหนดนโยบายและแผนเพื่อพัฒนาโรงเรียน

2.2 ควบคุมการบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบาย

2.3 ควบคุมการเงินและงบประมาณของโรงเรียน

2.4 พิจารณาเสนอบุคคลเพื่อบรรจุแต่งตั้งถอดถอนผู้จัดการครูใหญ่และครูในโรงเรียน

3. ให้มีกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดทำหน้าที่ประสานงานและช่วยพัฒนาโรงเรียนให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกัน

4. นักเรียน (ชาย-หญิง) พระภิกษุสามเณรเข้าเรียนในโรงเรียนประเภทนี้ได้ สำหรับพระภิกษุสามเณรต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าอาวาสของตนก่อน

5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนให้การอุดหนุนโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเป็นกรณีพิเศษ

6. โรงเรียนที่เจ้าอาวาสเป็นผู้รับใบอนุญาต (เป็นส่วนตัว) หรือโรงเรียนของมูลนิธิของวัด หากประสงค์จะรับการอุดหนุนเป็นกรณีพิเศษ ต้องโอนกิจการเป็นของวัดภายใน 2 ปี นับแต่วันที่ระเบียบประกาศใช้

ต่อมา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดระเบียบ “ว่าด้วยการอุดหนุนส่งเสริมโรงเรียนเอกชนการกุศล พ.ศ. 2535” อีกหนึ่งฉบับตามระเบียบนี้ได้รับอนุญาตให้โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเป็นประเภทหนึ่งของโรงเรียนการกุศล สมควรได้รับการอุดหนุนเป็นกรณีพิเศษ 5 ประการ คือ

1. ให้เงินอุดหนุนตามมติคณะรัฐมนตรี
2. ให้ข้าราชการไปปฏิบัติงานในโรงเรียนการกุศลได้โดยถือเสมือนปฏิบัติราชการตามปกติ
3. ให้การอุดหนุนด้านอาคารเรียนและอาคารประกอบโดยตั้งงบประมาณเป็นรายปี
4. ให้การอุดหนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการพัฒนา คุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น อุปกรณ์การศึกษา
5. ให้การอุดหนุนแก่โรงเรียนการกุศลทุกโรงเรียนทุกระดับที่ได้รับอนุญาตให้เปิดทำการสอนหรือที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่

สภาพปัจจุบันของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

1. ในขณะนี้ มีจำนวนโรงเรียนการกุศลของวัดทั่วประเทศที่เป็นสมาชิกอยู่ในกลุ่มทั้งสิ้นจำนวน 39 โรงเรียน จัดระดับการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงมัธยมปลาย

2. ในด้านการบริหารโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาได้ทำหน้าที่ประสานงานส่งเสริม รวมทั้งจัดการประชุมอบรมผู้บริหาร เพื่อให้การบริหารโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยวางแผนปฏิบัติสำหรับโรงเรียนไว้ 5 ประการ คือ

2.1 บริหารงานโดยยึดหลักบริหารโดยคณะบุคคลแทนการยึดตัวบุคคล โดยมีคณะกรรมการอำนวยการ เป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการบริหาร โรงเรียนอย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอตลอดเวลา

2.2 ปฏิบัติงานโดยอาศัยกฎ ระเบียบของทางราชการและของโรงเรียนเป็นหลักสำคัญ มีการกำหนดสายการบริหารงาน ระเบียบปฏิบัติ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรโดยชัดเจน

2.3 บริหารงานอย่างมีระบบ มีแผนอย่างเปิดเผย โปร่งใส มีหลักฐานและลายลักษณ์อักษรครบถ้วนตรวจสอบได้ โดยเฉพาะด้านนโยบายด้านการเงิน และด้านบุคลากร

2.4 ยึดหลักให้มีการประสานงานระหว่างวัดกับโรงเรียนอย่างใกล้ชิดชิดกลมกลืนร่วมกิจกรรมส่งเสริมกัน แต่ไม่ก้าวท้าวซึ่งกันและกัน

2.5 ทุกโรงเรียนเป็นสมาชิกของกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนามีระบบบริหารเป็นแนวเดียวกัน มีกลุ่มเป็นศูนย์กลางดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านการแก้ปัญหาการพัฒนาโรงเรียนและการประสานงานกับหน่วยงานอื่น

3. การช่วยเหลืออุดหนุนจากราชการ ในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้ให้การอุดหนุนโรงเรียนการกุศลเป็นกรณีพิเศษเพิ่มขึ้นจากเดิมกล่าวคือให้เงินอุดหนุนแก่โรงเรียนตามอัตรา 60% ของค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล และได้จัดสรรงบประมาณเป็นค่าก่อสร้างซ่อมแซมอาคารเรียนแก่โรงเรียนในกลุ่มนี้ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2536 เป็นต้นมา แต่เนื่องจากโรงเรียนบางแห่งเก็บค่า

เล่าเรียนในอัตราต่ำมากและบางแห่งก็ไม่เก็บเลย ทำให้เงินที่ได้รับจากการอุดหนุนไม่เพียงพอที่จะพัฒนา คุณภาพและปรับปรุงสถานภาพของครูให้เท่าเทียมกับครู กลุ่มอื่น ได้จึงทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนครูที่มีความรู้ความสามารถตามมาด้วย

4. ด้านมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนการกุศลของวัด ในขณะนี้ส่วนใหญ่มีคุณภาพดีเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ทั้งนี้เพราะการอุดหนุนเป็นกรณีพิเศษของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ประกอบกับการประสานงานช่วยเหลือของกลุ่มโรงเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับความเชื่อถือจากประชาชนเพิ่มขึ้น โรงเรียนบางแห่งมีนักเรียนมาสมัครเข้าเรียนเป็นจำนวนมากเกินกว่าที่โรงเรียนจะรับไว้ต้องจนมีการสอบคัดเลือก

ชงศ์ วงษ์จันทร์

บรรณานุกรม

- ประกาศระเบียบโรงเรียนราษฎร์ของวัด พ.ศ. 2488.
- ประกาศเรื่องโรงเรียนราษฎร์ของวัด (แก้ไขเพิ่มเติม) พ.ศ. 2502.
- มติมหาเถรสมาคมในการประชุมครั้งที่ 5/2509 เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2509.
- ระเบียบว่าด้วยโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2532.
- ระเบียบว่าด้วยการอุดหนุนส่งเสริมโรงเรียนเอกชนการกุศล พ.ศ. 2535.